VALTAKUNNANSYYTTÄJÄNVIRASTO

Lausunto

9.9.2015 Dnro 63/61/15

Eduskunta
Lakivaliokunta

Viite: U 7/2015 vp Valtioneuvoston kirjelmä Eduskunnalle Eurojustin ja Ukrainan välisestä yhteistyösopimuksesta

Valtakunnansyyttäjänviraston lausunto

Pyydettynä lausuntona Valtakunnansyyttäjänvirasto esittää seuraavaa.

Eurojustin ja Ukrainan välistä sopimusta voidaan pitää hyödyllisenä.

Suomen Eurojust-osastolta saamieni tietojen mukaan osastolla on ollut Eurojustin toiminnan aikana varsin vähän, vain viisi, Ukrainaan liittyvää operatiivisen tason asiaa hoidettavanaan. Sen sijaan koko Eurojustissa niitä on ollut yli 60, mitä ei voida pitää vähäisenä. Monissa tapauksissa asian hoitaminen on edellyttänyt valtioiden välisien koordinaatiokokousten järjestämistä Eurojustissa Haagissa. Eurojustin mukaan jäsenvaltioiden yhteistyötarve Ukrainan kanssa rikosasioissa on lisääntymään päin. Erityisesti rikokset, joissa on kysymys tietomurroista, ovat usein liittyneet Ukrainaan.

Kansainvälisissä syyttäjätapaamisessa on keskusteltu viimeaikaisista Ukrainan tapahtumista ja siitä, onko niillä ja millaisia vaikutuksia rikosoikeudelliseen yhteistyöhön. Varsin todennäköisenä pidetään sitä, että jäsenvaltioissa saatetaan joutua selvittämään väitteitä Ukrainassa tapahtuneista kansainvälisistä rikoksista, kuten esimerkiksi sotarikoksista. Myös terrorismiin ja korruptioon liittyvien rajat ylittävien rikosepäilyjen arvellaan lisääntyvän.

Tarve sujuvalle ja tehokkaalle viranomaisyhteistyölle on ilmeinen. Eurojustin ja Ukrainan välinen yhteistyösopimus on hyvä työväline tähän. Eurojust on solminut samanlaisia sopimuksia myös muiden kolmansien maiden kanssa ja kokemukset käytännön tasolla ovat olleet hyviä. Myös Suomen lainvalvonta- ja oikeusviranomaiset ovat hyötyneet näistä yhteistyösuhteista. Nimittäin sopimuksen solmimisesta seuraa, että asianomainen kolmas maa nimeää yhteistyöhenkilön, jonka puoleen jäsenvaltioiden viranomaiset voivat Eurojustin välityksellä olla yhteydessä. Tällainen suora yhteydenpitomahdollisuus edistää merkittävästi rikosoikeusapuasioiden ja rikoksentekijän luovuttamisasioiden hoitamista valtioiden välillä.

Käyntiosoite Albertinkatu 25 A 00180 Helsinki
Postiosoite PL 333 00181 Helsinki
Puhelin 029 562 0800
Telekopio 029 562 0888
Sähköpostiosoite vksv@oikeus.fi

Suomen kannalta yhteistyömahdollisuuksien paraneminen Ukrainan kanssa on myönteinen asia myös siksi, koska maittemme välinen maantieteellinen läheisyys voi lisätä yhteistyön tarvetta.

Tietosuoja- ja tietoturvasäännöksistä sopiminen on Eurojustin ja kolmansien maiden välisissä sopimusneuvotteluissa yksi aikaavievimmistä ja usein hankalimmista asioista. Tietojen käsitteleminen ja luovuttaminen on Eurojustissa tarkasti säädeltyä. Olen Eurojustissa käymieni keskustelujen perusteella tullut vakuuttuneeksi siitä, että Eurojust ei solmi yhteistyösopimuksia, ennen kuin se on varmistunut siitä, että nämä asiat ovat kumppanivaltiossa riittävän korkealla tasolla.

Kansainvälisen yksikön päällikkö,
valtionsyyttäjä Raija Toiviainen

Käyntiosoite Albertinkatu 25 A 00180 Helsinki
Postiosoite PL 333 00181 Helsinki
Puhelin 029 562 0800
Telekopio 029 562 0888
Sähköpostiosoite vksv@oikeus.fi